

Nova Strava

GLASILO NARODNEGA DELAVSTVA

Kolektivne pogodbe

Za pridne roke pošteno plačilo

Ureditev sveta in človeškega življenja je pač že od pamtiveka taka, da ljudje nikakor nečejo in ne morejo niti živeti, niti misliti enako. Razlike med posameznimi sloji človeške družbe so postale skozi stoletja in pod najrazličnejšimi vplivi tako vidne in nasprotujoče, da so izzvale vsepovsod naravnost medsebojno sovraštvo in bojno razmerje. Pretirano in prenakupičeno blagostanje manjšine v sorazmerju z bolestinim, usodnim pomanjkanjem socialno šibkejši večini človeštva je postalo že tako očitno, da je pričel postajati normalni izhod iz napetega položaja skoro nemogoč. Dan za dnem, dobo za dobo, so postajali vedno pogostejši razni bojkoti, stavke, pogromi itd., kar je bilo končno treba s strani uvidevnejših in pristojnih činiteljev nekako znosno in na zakoniti podlagi urediti.

Največja diferenca v medsebojnih gospodarskih, socialnih in družabnih odnosih pa se je nedvomno pokazala in razrasla med kapitalističnimi delodajalskimi krogi in med delavstvom vseh kategorij. Manjšina posameznikov je nadvladala ogromno večino celih plasti človeštva. Njeni privilegiji in samolastno prisvojeni diktat nad socialno slabejšim delavskim slojem so dosegali kritično skrajnost, ki je docela zanikavala delavske življenjske in človečanske pravice ter odrekala delavstvu celo vsako borbo za njegov obstoj in samoohranitev. Tako postopanje je razumljivo moralo roditi elementaren odpor. Delavstvo je končno spoznalo važnost in potrebo svojega složnega nastopa, ter se je organiziralo v svojih strokovnih organizacijah, s pomočjo katerih si je doslej že marsikje, tu več, tam manj, priborilo v obliki moderne, sodobne socialne zakonodaje vsaj bistveni del zaščite svojih življenjskih in človečanskih pravic.

Toda tudi te pomembne pridobitve so pokazale svojo slabo, senčno stran. Prizadeti kapitalistični krog so umeli poiskati pomanjkljivosti in luknje v nepopolni socialni zakonodaji in so s

preračunanimi, prikritimi in zato tem učinknejšimi protiukrepi izigravali vse delavske socialne in gospodarske pridobitve, kolikor se je, le dalo. Kadar jim je pa njihov manever le propadel, so končno pokazali svojo «dobro voljo in ljubezen» in so kar najmalenkostneje ustrezali upravičenim delavskim zahtevam. Zasluge za njihov poraz in popuščanje je imela vedno le delavska organizirana strokovna složnost in zavedenost.

Kako malenkostni so prav za prav ti uspehi v primerjavi z gnutnimi in ostalimi pridobitvami kapitalistične manjšine, vedo enako dobro delavci, kakor delodajalci. Predpisi in določila socialne zakonodaje se marsikje in ob sleherni priložnosti gazijo, izigravajo, zlorabljajo in ignorirajo. Pa tudi neredki posamezniki iz delavskih vrst so še danes tako nezavedni in kratkovidni, da, ustrezajoč svojim trenutnim interesom, oglašajo interese vseh svojih delavskih sotrpinov, na pr. s tem, da se pogajajo in dogovarjajo z delodajalci posamezno, največkrat seveda v nepopravljivo lastno in splošno delavsko škodo.

Da bi se to ne ponavljalo, je delavstvo poseglo po učinkoviti samoobrambi in je pričelo sklepati z delodajalci potom svojih strokovnih organizacij kolektivne pogodbe, s katerimi so njegove pravice, dolžnosti in pridobitve točno določene in zavarovane pred vsakomur. Oživetje teh pogodb pa je seveda v slehernem primeru in trenutku odvisno le od zavednega nastopa vsega delavstva v njegovi strokovni organiziranosti. Odločnost, složnost, zvestoba in doslednost v postavljenih načelih ter idealih, le te delavske vrline bodo jamčile za popoln uspeh sklenjenih kolektivnih delovnih pogodb, s katerimi zahtevamo v okviru zakonitosti in reda rešitev in zadovoljitev vseh svojih življenjskih in človečanskih pravic in zahtev. Odklanjamo miloščino, ker nam gre za trdo in pošteno delo naših pridnih rok tudi človeka vredno in pošteno plačilo!

Komu veljajo te besede?

Sedanji papež Pij XII. je v začetku julija t. l. imel velik in lep govor pred bogoslovci, ki študirajo v Rimu. Tri tisoč oseb je poslušalo njegove besede. Papež je podčrtal tudi sledečo misel: «Pustite plemenske polemike in politične borbe ter sovraštvo drugim in stojte nad vsemi temi razprtijami, vedoč, da mora ljubezen pravega kristjana objemati vse jezike in narode preko vseh barijer. Naposled je treba, da vlada ljubezen med verniki samimi, da bodo resnično kakor ena sama družina.» Tako je papež go-

voril bodočim duhovnikom, ki bodo šli med ljudstvo pridigati vero Kristusovo. Kako lepo bi bilo, ako bi papeževe besede padle na rodovitna tla tudi v Sloveniji, v kateri so politične borbe posebno ostre in polne najrazličnejšega sovraštva. Zlasti delavci bi želeli, da bi v naše javno življenje prišlo več ljubezni in plemenitosti src. Delavci po to-

voril bodočim duhovnikom, ki bodo šli med ljudstvo pridigati vero Kristusovo. Kako lepo bi bilo, ako bi papeževe besede padle na rodovitna tla tudi v Sloveniji, v kateri so politične borbe posebno ostre in polne najrazličnejšega sovraštva. Zlasti delavci bi želeli, da bi v naše javno življenje prišlo več ljubezni in plemenitosti src. Delavci po to-

Papirni kartel ogroža...

On ogroža narodno svobodo. On ustvarja predpogoje za narodno gospodarski samomor

Povsod se države trudijo, da čimbolj zadržujejo uvoz. Mlade nacionalne države grade svojo industrijo, da se odtegnejo vplivu in gospodarski nadvladi tujine, da dajo svojemu ljudstvu zaslužka in kruha.

In resnično je nacionalna svoboda šele tedaj trdna, kadar se narod gospodarsko osamosvoji, kadar ima državno življenje čvrsto gospodarsko podlago, na kateri narod gradi svoj obstoj in napredek.

Zategadelj mora biti stremenje vseh činiteljev in prav slehernega posameznika, da store vse, kar je dvigu nacionalnega gospodarstva koristno in kar neposredno ali posredno podpira gospodarstvo in krepi gospodarsko bit in rast celotnega naroda. Obratno pa mora vsakdo, predvsem pa odgovorni činitelji, storiti vse, da se prepreči vsako narodnemu gospodarstvu škodljivo početje.

Eno takih je tudi početje papirnega kartela, ki je nastal šele pred nekaj leti in je vendar vso to kratko dobo stremel le za tem, da brezobzirno kopiči dobičke, ki gredo le v korist poedincem, med katerimi jih je mnogo tujega porekla, ki sploh ne žive med nami.

Četudi papir ni vsakdanja življenjska potrebščina, vendar ni nepomemben predmet in ni nevažno, kako se ta predmet producira in prodaja. Papir je važen kulturni pripomoček in je z dosegljivostjo tega predmeta zvezan kulturni razmah najširših plasti naroda. Razumljivo je torej, da je narodna kultura nevarno ovirana, če se pri produkciji in prodaji papirja zbirajo preštevilni milijonski dobički. Drag papir pomeni drago prosveto, kar je protivno narodnim interesom.

Papirni kartel je v času svojega kratkega obstoja že nekajkrat neosnovano in znatno dvignil cene papirja, četudi je papir pri nas že temeljno od nekdanj predrag. V zanjem času je storil to vnovič in neopravičeno, tako da smo sedaj pri nas glede cen papirja gotovo na prvem mestu. Vse to plačuje ves narod, predvsem takrat, kadar nabavlja kulturne potrebščine, kadar razvija ljudsko prosveto, kadar živi duhovno življenje.

S tem prvič greši papirni kartel zoper narodne interese.

Najbolj pa je zanimivo, kako je prav za prav papirni kartel dvignil v zadnjem času cene papirja.

Storil je to dogovorno z nemško papirno industrijo, s katero se je sporazumel, da bo uvozil letno čez 400 vagonov papirja nemške produkcije in ga prodal po znatno zvišani ceni tako, da bo šel del dobička iz poviška cen poleg osnovanega dobička v korist nemškemu kapitalistom, del dobička pa bodo spravili tukajšnji papirni magnatje skupno s tistimi, ki so sicer udeleženi pri našem papirnem kartelu in pri delitvi dobičkov, čeprav komaj vedo, kje živi to jugoslovansko ljudstvo, ki tako lepo skrbi za njihovo udobnost.

Naslednji, morda še težji prestopok zoper narodne interese je v tem, da papirni kartel z uvažanjem podraženega inozemskega papirja znižuje domačo produkcijo, ki je že doslej samo pri tukajšnjih papirnih tovarnah padla letno za preko 200 vagonov, kar pomeni, da imajo delavci manj dela in da je nezaposlenost še obsežnejša. Namesto da bi se papirna industrija v naši državi razvijala in skrbela čimbolj tudi za povečanje izvoza, se odreka celo lastnemu tržišču, samo da pride lažje do večjih dobičkov. Za narodno gospodarsko življenje pa niso važni lahki dobički, ki nastajajo ob brezdelju, temveč polno obratovanje, večanje produkcije brez prebitkov, da je čim več eksistenc in je čim bolj olajšan kozum.

Nezaslišan prestopok zoper narodne interese pa je končno tudi v tem, da papirni kartel lahkomišelnoprepušča del trga tuji industriji, da z uvozom predmeta širi ta tudi svoj vpliv in preobrazuje svobodno nacionalno državo v kolonialno področje, iz katerega ne bo odnašal le velikih vsot narodnega premoženja v obliki izkupička, marveč bo istočasno segal vzporedno z uvozom v naše kraje tudi s svojim kulturnim in političnim vplivom, česar se moramo braniti še prav posebno, ker nočemo ostati gospodarsko nadvladani in ker nočemo ne gospodarskega ne celotnega nacionalnega samomora.

Naše tovarne bi spričo skrajno nizkih mezd, cenjenih sirovin in mnogih drugih ugodnosti lahko znatno pocenile papir in bi tako onemogočile sploh vsak uvoz inozemskega papirja. Namesto tega pa sklepajo po svojem kartelu pogodbe, da se uvažna na stotine vagonov papirja na račun zaslužka našega delavstva in v škodo narodne blaginje sploh.

Spričo vsega početja papirnega kartela je torej razumljiv odpor, ki se pojavlja zoper njega vsepovsod, in upravičeno pričakujemo, da bo tako protiv narodno delovanje kmalu popolnoma onemogočeno.

Vsem naročnikom našega lista smo priložili poštne položnice. Vljudno prosimo za nakazilo naročnine za prvo polletje, ki stane samo Din 20.—

Podprite narodno delavski tisk.

Zavarovanje v Franciji

Nastanek članstva in pridobitev pravice do zdravljenja

Zavarovanju so zavezane vse osebe, zaposlene v industriji, obrti, trgovini in poljedelstvu, katerih plača znaša letno več ko 1500 in manj kot 15.000 frankov letno.

Včlanjevanje se vrši po oblastnih uradih socialnega zavarovanja, katerih je v vsej državi 15. Na podlagi članove izjave delegira oblastni urad člana v tisto bolniško blagajno, v kateri želi biti član, odnosno pripadajoči okrožni bolniški blagajni, če se v tem oziru ničesar ne izjavi. Članstvo pri vpisani bolniški blagajni se dve leti ne more menjati, razen če se izpremeni kraj zaposlitve.

Ko je zavarovanec postal član in dobil člansko izkaznico, mu blagajna po pošti pošlje plačilne naloge za tri mesece naprej, katere mora član sam izročiti svojemu delodajalcu. Vsak trimesečen plačilni nalog se nanaša na določeno koledarsko četrtletje, in sicer od 1. januarja do 31. marca; od 1. aprila do 30. junija; od 1. julija do 30. septembra in od 1. oktobra do 31. decembra. Delodajalec mora plačati plačilni nalog v prvih desetih dneh naslednjega trimesečja. Zanimivo je, da blagajna v plačilni nalog vnese samo ime in naslov zavarovanega člana, dočim višino stvarnega zasluzka, ki služi kot podlaga za odmero prispevkov, vpiše delodajalec sam, prav tako svoj naslov.

Ko član zbolí, se mora najprej zgledati pri svoji bolniški blagajni, ki mu izda bolniški list za zdravljenje. Za izdajo bolniškega lista še ne zadošča članska izkaznica, ki služi samo kot dokaz članstva, temveč mora član dokazati, da je predhodni dve trimesečji odbito in plačano v blagajno od njegove mezde najmanj 30 frankov, t. j. vsota, ki predstavlja šestmesečne prispevke za najnižji mezdni razred. To se pravi, da je za pridobitev pravic zavarovanca, zavarovancem v najnižjem mezdnem razredu potrebno šestmesečno članstvo, za zavarovance višjih razredov pa toliko manj, v kolikor so že prej dolžni plačati 30 frankov na zavarovalnih prispevkih, v najvišjem razredu na primer že po treh tednih.

Pravico do zdravljenja dokaže član s plačilnim nalogom, po katerem je delodajalec vplačal prispevke. Če takega plačilnega naloga nima, more dokazati pravico do zdravljenja tudi z izplačilnimi listki, na katerih je razvidno, da mu je delodajalec odtegnil dolgovane prispevke. Če tudi s temi listki ne more dokazati, da je vplačal minimalne prispevke, nima pravice do zdravljenja.

Ko član dokaže na opisani način pravico do zdravljenja, mu bolniška blagajna izda bolniški list, veljaven osem dni. Če v osmih dneh ne ozdravi, dobi drugi bolniški list, ki velja spet osem dni, nato pa se bolniški listi menjavajo vsakih 15 dni do ozdravljenja. Tako se mora član vsakih 15 dni javljati blagajni, s čimer sam doprinese k potrebni kontroli.

Pri izdaji prvega bolniškega lista dobi član tudi list zdravljenja, ki pa se menjava in ostane v njegovih rokah do popolne ozdravitve. Na bolniškem listu zabeležuje zdravnik izvršene ordinacije, lista zdravljenja pa služi za vpisovanje raznih zdravnikovih mnenj glede potrebe specialnega zdravljenja, na primer vsakodnevnih injekcij, izpiranj in podobno.

Iz opisane sledi, da je za pridobitev članstva in realizacijo članskih pravic potrebno precejšnje sodelovanje in zanimanje člana samega. Dalje je član tudi nekako prisiljen vplivati na delodajalca, da izpolnjuje svoje plačilne obveznosti do blagajne, v vsakem primeru je potrebna neka karencna doba itd., kar vse so bistvene razlike v primeru z našim zavarovanjem. (Konec.)

Gasilski kongres

Od pretekle sobote do vključno torka se je vršil v Ljubljani obsežno organiziran in prav mnogoštevilno obiskan II. jugoslovanski gasilski kongres, ki ga je pripravila ob 20-letnici svojega obstoja kot jubilejno prireditev Jugoslovanska gasilska zajednica. Na sporedu kongresa, na katerem so sodelovale poleg zunanjih predstavnikov nemškega, angleškega, italijanskega in madžarskega gasilstva ter mnogih visokih in častnih gostov velike množice gasilcev iz vseh krajev Jugoslavije, se je vrstil cel niz prireditev, ki so dosegle popoln moralni in finančni uspeh. Z velikim obžalovanjem pa so naše gasilske množice sprejele na znanje vest, da zaradi obstoječih izrednih razmer ni bil omogočen prihod zaželenih brat-skih gasilcev iz Češke in Moravske, katerim so kongresisti izkazali izredno prisrčne in tople manifestacije solidarnosti in sočustvovanja. Iz sličnih razlogov mednarodne napetosti so izostale tudi delegacije francoskega, poljskega, belgijskega in slovaškega gasilstva.

Na kongresu samem, kateremu so gotovi krogi skušali vsiliti nekaj pristranski strankarski značaj, pa se jim je ta namera v celoti izjalovila, so bila podana nekatera prav zanimiva, obenem pa stvarna in obče koristna poročila. Odločno povdarjen izraz večine udeležencev kongresa je bil, da mora ostati ta človekoljubna, vsedržavna in vsenarodna organizacija vedno daleč izven mej vsakega strankarstva, zvesta svojim svetlim in človečanskim idealom, disciplinirana v svoji vseslovanski zasnovi in služba le občemu bla-

gru vseh in vsakogar brez razlike vere, plemena, političnega in svetovnonazornega prepričanja. Naše gasilstvo koraka po svoji začrtani poti krepko naprej, vedno stremeč po svoji organizatorični in tehnični izpopolnitvi, da bo moglo čim uspešneje nuditi svojo pomoč bližnjemu v najtežjih trenutkih elementarnih, vojnih in drugih nesreč in katastrof. Po uspehih zborovanjih, velikem ognjemetu in javnih nastopih je sledil na praznik Velikega šmarna po ljubljanskih ulicah veličasten gasilski sprevod in mimohod pred odličnimi gosti in tujimi delegacijami, v katerem so bili deležni poleg desetisočernih uniformiranih gasilcev, njihovih praporov in najmodernejših motoriziranih gasilskih priprav posebne pozornosti in priznanja zlasti ženski gasilski uniformirani oddelki, samaritani, samaritanke in gasilski naraščaj. V teh skoro brezkončnih gasilskih vrstah smo opazili premnogo odločnih, bodrih obrazov zavernih članov naše Narodno-strokovne delavske organizacije, ki pač predobro vedo, kje je njihovo mesto, kadar gre za obrambo in pomoč ogroženi narodni in državni celoti, kakor tudi svojemu bližnjemu v stiski in nesreči.

Našim gasilcem, ki predstavljajo temeljni stebel pomoči in varnosti našega naroda v dneh nesreč, nezgod in elementarnih katastrof v mirnem času, nič manj pa sigurno pasivno obrambo v primeru vojne, čestitamo na njihovi odločnosti, nepristranosti, discipliniranosti in na doseženih uspehih v korist in zaščito obče blaginje in človečanstva.

Razgled po svetu

Socialno - gospodarski:

Nemška stanovanja

Nemški minister za delo je pred dnevi odredil nove principe glede državnih dotacij za gradnjo stanovanj s posebnim ozirom na to, da se stanovanjski prostori socialno šibkejših slojev čim bolj povečajo in da se izboljša stanovanjska kultura v Nemčiji. Po teh novih načelih se smatra kot normalno stanovanje za družino s tremi ali več otroki stanovanje, obstoječe iz štirih glavnih stanovanjskih prostorov. V ta namen je bila zvišana državna dotacija za skoro 15%. Najemnine v vseh takih novih stanovanjih so oblastveno odredene na najnižjo mero, ker bi sicer ne bile zmogljive za vse one, katerim je socialna misija ljudskih stanovanj predvsem posvečena. Stanovanjska najemnina ne sme presegati petine čistega dohodka. Da bi se gradnja hiš z ljudskimi stanovanji čim bolj pospešila, daje država tudi izredno cenena dolgoročna posojila po eno do največ tri-odstotni obrestni meri.

Tuji delavci v Nemčiji

Pred šestimi leti je imela Nemčija še 12 milijonov delavcev, letos pa je naraslo njihovo število na 22 milijonov. Dočim črpa nemška industrija, posvečena v prvi vrsti oboroževanju, rezerve svojih delovnih moči iz trgovine na malo (ki se da reducirati za dobro tretjino), iz reforme javne in strankine uprave ter iz vrst inozemskih Nemcev itd., dobiva nemško poljedelstvo svojo manjkajočo delovno silo v tujini. Trenutno je zaposlenih v nemškem poljedelstvu 37.000 Italijanov, 15.000 Jugoslovancev, 12.000 Madžarov, 5000 Bolgarov, 4000 Nizozemcev in nad 40.000 Slovkov. Števila čeških delavcev nihče točno ne ve, sodi se pa, da je izredno visoko. Nemci hvalijo Čehe kot najodličnejše poljske delavce. Delovno rezervo dobrih tri in pol milijona parov rok ima Nemčija tudi v ženskah, odštevši vse matere z otroki izpod 14 let. V nemškem kmetijstvu je zaposlenih danes 2.200.000 kmetov, 4.500.000 članov njihovih družin in 2.500.000 najetih poljskih dui-narjev.

Stavke na Poljskem

V zadnjem času število stavk v poljskih industrijskih podjetjih rapidno narašča, vendar pa so pristojni vladni činitelji že ukrenili vse potrebno, da se taki obče škodljivi pojavi, zlasti pa še z ozirom na današnji skrajno napeti mednarodni položaj, čimprej in brez-pogojno končajo. Preiskava pri dosedanjih stavkah je dognala dva, popolnoma nasprotujoča si temeljna vzroka. Na prvem mestu stoji nemška politična podtalna propaganda, ki ščuva in z bogatimi denarnimi sredstvi kupuje nezavedne ali germansko orientirane slabice, da v najneugodnejših in za obstoj lastne domovine najkritičnejših trenutkih ustavljajo delo v obratih vojne industrije in tako neizmerno škodujejo vojni pripravljenosti Poljske. Drugi vzrok pa leži v protizakonitem in močno nesocialnem izrabljanju delavcev s strani industrijcev samih, kar pa je vlada že paralizirala z ostrimi in energičnimi ukrepi ter tako socialno kar najbolj zaščitila prizadeto delavstvo.

Beg v mesta

Deželni vodja nemških podonavskih kmetov na ozemlju bivše Avstrije, ali kakor se danes imenuje, Vzhodne Mar-ke, inž. Reinthaller, je proučil položaj v zvezi z begom in preseljevanjem kmeč-kih sinov v mesta. Svoje ugotovitve v 25 občinah nemškega zgornjega in spodnjega podonavja je tudi objavil in pravi, da odhaja povprečno od 100 kmetov v mesta 22 oseb, niso pa redke občine, iz katerih je pobegnilo v mesto za delom in lažjim zaslužkom celo do 73% ljudi.

Politični:

Nevarnost narašča

Problem Gdanskega zavzema vedno bolj napete in na neizbežno katastrofo svetovnega merila cikajoče oblike. Po javnih nastopih vodilnih in odgovornih nemških činiteljev, ki so povdarjali, da se bo Gdansk že v najbližji bodočnosti združil z Nemčijo, ter po odgovorih poljskih državnikov in politikov, predvsem pa po govoru generalnega inspektorja vse poljske vojske, maršala Rydza Smiglyja, ki je dejal, da je Gdansk bil, je in ostane za vedno pljuča Poljske ter da Poljska nikdar in za nobeno ceno ne bo popustila na tem svojem neomajnem stališču, sta se nepričakovano sestala v Solnogradu italijanski zunanji minister grof Ciano in nemški zunanji minister von Ribbentrop, ki sta končno imela zaključni razgovor še pri Hitlerju v Berchtesgaden. Uradnega poročila o teh tridnevni konferencah ni, ves italijanski in nemški tisk pa odločno zatrjuje, da je bil gdanski problem na teh razgovorih dokončno dogan in da vlada med Italijo in Nemčijo glede njegove rešitve popolna soglasnost. Reševanje gdanskega problema po tem načrtu, da se bo pričelo z vsemi sredstvi in vso energijo že prihodnje dni, pa naj je to prav Poljski in njenim zaveznikom Angležem, Francozom, Rusom in ostalim ali ne.

... je bilo ...
... beseda...

Meč leze iz nožnice

Bog vojne Mars že vleče svoj strašni meč, ki mu še ni zarjavel v zadnjih dveh desetletjih po končani svetovni vojni, zopet iz nožnice. Vsi listi so pretekle dni objavljali enako izznevajoča brzoglasna poročila o velikih vojaških vpoklicih v vseh evropskih državah in o njihovem mrzličnem pripravljanju na vsako eventualnost. Mobilizirale so že v velikem obsegu Francija, Anglija, Nemčija, Poljska, Nizozemska, Švica, Italija, Rusija, Rumunija, Turčija, Grčija, Madžarska in tako dalje po vrsti. Vsak dan hite pod orožje in zastave novi milijoni do zob oboroženih vojakov vseh narodnosti, plemen in ver...

Vojaške zveze vstajajo

V zadnjih dneh se je pridružila dosedanjim znanim vojaškim zvezam v Evropi, s katerimi se križajo meči evropskih narodov vseprek, še najtesnejša vojaška zveza med Rumunijo in Turčijo. V Moskvi pa so dosegla pogajanja med sovjetskimi, angleškimi in francoskimi vojaškimi strokovnjaki že tako stopnjo razvoja in uspehov, da vsi svetovni listi obširno in določno pišejo o bližnjem podpisu rusko-angleško-francoske vojaške zveze kot o povsem gotovem dejstvu. Obkoljevalni obroč sijajno oboroženih držav okrog Nemčije in Italije se vsak trenutek bolj zožuje in stiska, s tem pa tudi rapidno narašča nevarnost novega svetovnega pokolja. V tem duhu izzveneva tudi vse pisanje tiska tako v demokracijah, kakor tudi v nasprotnih totalitarnih velesilah in njihovih zaveznicah. Nekaj se tudi namigava o nekakem novem «Monakovem», ki naj bi skušalo rešiti gdanski problem po vzorcu Českoslovaške, vendar pa vsak tak način rešitve spornega vprašanja Anglija in Francija odločno odklanjata. Japonska, ki se je odkrito pridružila Nemčiji in Italiji, je tudi že prekinila vsa pogajanja z Anglijo, kar je bilo pričakovati.

Vsaki osebi — družini nudi stalni zaslužek „MARA“ Maribor, Orožnova 6

Celje, Slomškov trg 1

Pletilnica — razpošiljalnica negativ in pletenin

TEKOM TEDNA

Anketa o reorganizaciji zdravniške službe

Anketa, ki se je vršila 1. avgusta 1939 o reorganizaciji zdravniške službe v zavodih socialnega zavarovanja pri Delavski zbornici v Ljubljani, je sprejela sledečo resolucijo:

«1. Da se pravilnik o organizaciji zdravniške službe Osrednjega urada za zavarovanje delavcev, kolektivna pogodba za pogodbeno zdravniško SUZOR-a in službeni pravilnik urednikov SUZOR-a niso predložili na mišljenje Delavskim zbornicam.

Zbornice so bile sicer pozvane, da izdelajo v pogledu reorganizacije zdravniške službe svoje mišljenje. One so to tudi storile. Vendar to niso mogla biti mišljenja o konkretnih načrtih, ki so predloženi ministrstvu za socialno politiko v odobritev.

2. Da je SUZOR Delavski zbornici v Ljubljani tudi na konkretno prošnjo odklonil dati na vpogled načrte, ki so predloženi ministrstvu za socialno politiko v odobritev, da na od zbornice sklicano anketo ni poslal svojih predstavnikov in da v to tudi Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani ni pooblastil, držeč se načela, da so ti načrti, na katerih so stotisoči delavcev in nameščencev živo interesirani, do odobritve po ministrstvu za socialno politiko uradna tajnost.

3. Da je zdravniška služba pri socialnih zavodih po privatnih informacijah po novih načrtih še bolj zbirokratizirana, kakor je bila do sedaj in da se ni skušalo niti pristopiti k načelu, da je treba uvesti pri socialnem zavarovanju vsaj v omejenem obsegu odškodovanje po delu in v zvezi s tem v omejenem obsegu svobodno izbero zdravnikov, ki jo delavci in nameščenci zahtevajo.

Z ozirom na to naproša anketa gospoda ministra za socialno politiko:

a) Da se predložena kolektivna pogodba z zdravniki SUZOR-a in načrti o reorganizaciji zdravniške službe ne odobrijo in podaljša veljavnost dosežane kolektivne pogodbe za eno leto;

b) da odredi, da se tako predložena pogodba, kakor predloženi pravilniki v tej dobi predelajo tako, da bodo v skladu z zahtevo interesentov, da se odškodujejo zdravniki v manjši meri na uradniški način;

c) da ostane § 108 finančnega zakona za leto 1939 še za bodoče proračunsko leto v veljavi.

= Zahteve nemške narodne manjšine. Narodni poslanec nemške narodne manjšine v Jugoslaviji dr. Trischler je ponovno obiskal obiskal ministrstva Čirca in mu predložil nemško zahtevo po popolnih nemških gimnazijah in po jamstvu za vzgojo nemškega učiteljskega naraščaja.

= Turki se selijo od nas. Med našo in turško vlado je bil sklenjen in podpisan sporazum o izselitvi 270.000 Turkov iz naše države. Izseljevanje se bo pričelo, čim bo prebrodena splošna politična kriza. Sklenjeni sporazum se ne tiče poldruga milijona ostalih muslimanov v Jugoslaviji.

= Kongres Slovkov, ki stalno živijo v Jugoslaviji, se bo prihodnje dni vršil v Bačkem Petrovcu, ki je središče slovaškega življa pri nas.

= Zaradi razširjanja alarmantnih vesti, ki je zavzelo v zadnjem času že naravnost epidemičen značaj, so policijske uprave v raznih jugoslovanskih mestih zelo strogo in visoko kaznovale že več oseb.

= Reguliranje izostanka od dela v svrhu iskanja nove zaposlitve. Obstojeci zakon določa, da mora dati delodajalec delojemalcu po odpovedi službenega razmerja na njegovo zahtevo primeren čas brez znižanja njegovih

prejemkov v svrhu iskanja nove zaposlitve, s pridržkom, da ima podrobne odredbe o tem potom uredbe predpisati trgovinski minister. Sedaj je trgovinsko ministrstvo izdelalo načrt nove uredbe o pravicah delojemalcev na izostanek od dela v svrhu iskanja nove zaposlitve po odpovedi službe in je poslalo ta načrt v proučitev pristojnim činiteljem.

= Gradnja proge Črnomelj—Vrbovsko. Po neuspehih licitacijah je pričela železniška uprava graditi omenjeno progo v lastni režiji in bodo gradbeni dela dovršena predvidoma do konca marca leta 1942. Trenutno je zaposlenih pri gradnji te prepotrebne železnice Slovenije z morjem okrog 1100 delavcev.

= Angleški kapital je prenesel svojo delavnost tudi na Madžarsko, kjer bo zgradil ogromne tovarne za proizvodnjo aluminija. V to industrijo bodo Angleži investirali dva milijona funtov in bodo krili svojo produkcijo celotno potrebo Madžarske po aluminiju, in sicer zgolj iz madžarskega domačega bauksita, katerega bo ostalo še nekaj za izvoz v tujino.

= Zlo maščevanja. V vasi Bezišču pri Čazmi je bilo pred dnevi v medsebojni borbi vaščanov zaradi starega sovraštva in iz krvne osvete ubitih naenkrat osem ljudi. Med prebivalstvom je nastala splošna panika.

= Obvezna nabava protiplinskih mask je odredjena vsem jugoslovanskim državnim uslužbencem brez razlike. Maske se nabavljajo pri tvrdki «Bata» po ceni 170 dinarjev za masko. Kako bo preskrbljeno za ostalo civilno prebivalstvo v primeru vojne in plinskih sovražnih napadov, zlasti pa za revno delavstvo, še nihče ni ničesar določil.

= Zgovoren primer. Turška vlada je prevzela vse zasebne pivovarne v Turčiji in jih podržavila. Zanimivo je, da se je pivo takoj po izvedbi tega ukrepa pocenilo skoro za polovico.

= Proti sporazumu. V hrvatskih listih beremo o velikih političnih izgredivih, ki so jih te dni uprizorili Ljotičevi pristaši v Banjaluki proti sporazumu med Hrvati in Srbi na podlagi sedanje konceptije sporazuma, pri čemer so se tudi dejansko lotili pristašev Kmečko-demokratske koalicije.

= Stavka mestnih delavcev v Karlovcu je bila te dni končana s sprejemom nove kolektivne pogodbe. Delavci so se vrnili na delo in so zopet očistili že skrajno zanemarjene in nasmetene ceste in ulice.

= Ministrski predsednik Dragiša Cvetković se je mudil pred dnevi v Italiji, predvsem v Trstu in okolici, kot gost italijanskega državnega podtajnika Gianettija, in sicer v svojstvu ustanovitelja ter predsednika «Jugorasa».

= Zaradi pomanjkanja sladkorja smo bili primorani uvoziti v našo državo iz tujine večje množine sladkorja, kar pomeni skrajni škandal v našem narodnem gospodarstvu. Iz Slovaške smo uvozili okrog 100 vagonov sladkorja ter večje množine pivovarskega slada, v kompenzacijo pa bomo izvozili tja znatne količine masti in slanine.

= Na željo bolgarskih kmetov, oziroma njihovih združenih organizacij se bavi bolgarska vlada resno z mislijo, da bi letos uvedla izvoz bolgarskega grozdja v obliki državnega monopola.

= Letošnji jesenski «Ljubljanski velesejem» se bo vršil pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Petra II. kot 46. razstavna prirediteljske slovenske kulture in gospodarstva v dneh od 2. do 11. septembra. Spored letošnje «Ljubljane v jeseni» bo izredno pester in bogat, obenem pa kaj najzvarnejše pripravljen in organiziran.

Na vprašanje - odgovor

K. M., Kranj. — Moja hčerka je vajenka pri šivilji. V sobotah in v dnevih pred prazniki je hčerka zaposlena pozno v noč. Zgodilo se je, da je morala delati tudi do polnoči. Ali je mojsterca upravičena vajeke tako dolgo zaposlovati? — Kakor ob nedeljah tako se mladostni delavci in ženske brez razlike starosti ne smejo zaposlovati ponoči. Le izjemoma sme podjetnik tudi v nočnem času zaposliti ženske in mladostne delavce med 16. in 18. letom starosti ob višji sili, ali če se dela s surovinami, ki se rade kvarijo, toda največ 30krat na leto. Taki izjemni slučaji pa niso nikdar v krojaški obrti. Noč pomeni razdobje najmanj 11 neprekinjenih ur, v vsakem primeru pa čas od 10. ure zvečer do 5. ure zjutraj. Pri tem je pripomniti, da vajenka v nobenem primeru ne sme biti zaposlena več kakor deset ur dnevno. Mojsterci, ki bi zaposlovali vajeke ponoči, se lahko vzame pravico, da sploh zaposluje vajeke.

B. H., Maribor. — Pod pritiskom razmer sem sprejel delo, ko sem pristal na zahtevo delodajalca, da mi lahko odpove službo na osem dni. Sedaj mi je službo res tako tudi odpovedal, in sicer brez potrebe in vzroka. Ali je bil v to upravičen? — Po obrtnem zakonu Vam delodajalec službe ne more odpovedati drugače, kakor s štirinajst dnevnim odpovednim rokom. Če ste se tudi pri vstopu v službo drugače dogovorili, to ne velja. Če se delodajalec noče poravnati in Vam plačati

štirinajst dnevnega odpovednega roka, potem prijavite svoj zahtevek sreskemu sodišču. Prej si pa preskrbite izkaz o imovinskem stanju, katerega dobite pri občini.

Lavoslav O., Ljubljana. — Zaposlen sem kot sluga v trgovskem podjetju. Do sedaj sem imel vsako leto teden dni dopusta. Letos se pa šef brani, da bi mi dal dopust, češ da v to nisem upravičen? — Če je tvrdka takrat, ko Vas je sprejela v službo, izjavila, da imate vsako leto pravico do sedem dnevnega plačanega dopusta, potem Vam letos dopusta ne sme vzeti. Plačan dopust bi bil tedaj del Vaše službene pogodbe. Če Vam je pa tvrdka pristojevoljno vsako leto posebej dovoljevala dopust in ta dopust ne izhaja iz službene pogodbe, potem po zakonu nimate pravice do dopusta. Po obrtnem zakonu imajo pravico do dopusta le nameščenci, višje trgovsko osebje, kar pa Vi niste. Prav imate, ko pripominjate, da imajo služkinje pravico do dopusta. Hišni posli spadajo namreč pod določila poselskega reda, po katerem ima hišni posel pravico do plačanega dopusta sedmih dni, če je pri istem gospodarju služil nepretrgoma dve leti.

C. L., Celje. — Mojster je določil za mojega sina poskusni čas učenja na tri mesece. Ali je to v redu? — Po obrtnem zakonu sme trajati poskusna doba za učenje največ mesec dni. To, kar zahteva mojster, je torej protizakonito.

Za večjo izobrazbo

Nekatere naprednejše države v Evropi in Ameriki se že dolgo bavijo s praktičnimi poskusi, kako bi mogle nuditi najtalentiranejšim osebam iz vrst delavcev, kmetov in obče ročnih delavcev brez predpisanega dolgoletnega šolanja višjo izobrazbo na svojih vseučiliščih. Da se omogoči na ta način obisk visokih šol tudi talentiranim posameznikom, ki nimajo mature, so uvedli v Nemčiji pred nekaj leti tako imenovano «Langemarsko študiranje», ki traja poldrugo leto in po katerem se absolvent lahko vpiše na katerokoli visoko šolo v Nemčiji. Med slušatelji se vrši stroga in natančna izbira in med njimi je mnogo onih, ki so zmagali v državni inteligenčni tekmi vseh nemških delavcev in kmetov. Letos zapuščajo nemške univerze in tehnike prvi absolventi teh študij. Pri tem je treba naglasiti, da so vse predpisane izpite položili s prav dobrim uspehom in da je princip najstrožje izbire kandidatov v vseh primerih žel kar najlepše sadove. Danes so ti tečajji za izobrazbo in pripravo ljudi iz nižjih

slojev brez srednješolske mature za obisk visokih šol vpeljani že na univerzah v Hannoverju, Heidelbergu, Königsbergu in Stuttgartu ter štejejo trenutno okrog 200 slušateljev. Državno vodstvo nemških študentov pripisuje pri izbiranju kompetentov poseben pomen značaju ali karakterju prosilca. Namen tega študiranja namreč ni v tem, da bi se čim večjemu številu nemških delavcev in kmetov omogočilo izobraževanje na visokih šolah in pridobitev akademskega naslova, temveč leži pravi namen v tem, da se poleg armade in narodnosocialistične stranke ustvari v Tretjem rajhu še tretji tip ljudskih voditeljev za politično življenje nemškega naroda. Študiranje na omenjenih tečajih in univerzah finansira državno vodstvo nemških študentov, pri izbiri pa odločajo vodstvo nemške armade, narodnosocialistične stranke, tako imenovane delovne službe in «Nemške delovne fronte». Navedeno «Langemarsko študiranje» je letos razširjeno še na univerze v Jeni, Dresdenu in Rostocku.

Ali že veste?

— da cenijo letošnji pridelek kave v Braziliji na 21.861.000 vreč po 60 kg in da bo kljub temu, da bodo uničili celo 5.500.000 vreč kave, ponudba kave še vedno večja od porabe, ki znaša na vsem svetu na leto okrog 17 milijonov vreč;

— da so po ameriških uradnih podatkih zapravili ameriški turisti v tujini, predvsem v Evropi, v zadnjih 20 letih nad 5 in pol milijarde dolarjev; da je pribežalo doslej iz obmejnih krajev nemške Vzhodne Prusije na Poljsko nad 5000 poljskih družin, istčasno pa je zapustilo poljsko ozemlje

kljub najstrožjim prepovedim in zastraženju poljsko-nemške meje več tisoč nemških družin, ki po pisanju nemških listov zatrjujejo, da so jim poljski sodržavljani najresneje grozili, da jih bodo enostavno poklali, če pride do vojne med Nemčijo in Poljsko;

— da Anglija že od leta 1592. dalje ni napolnila svojih zalog s cenanim argentinskim žitom, kakor jih je letos;

— da izjavljajo naši vladni krogi, da bo sporazum s Hrvati podpisan še mnogo pred jesenjo, dočim trdi del opozicijskega tiska, da bo sporazum v najboljšem primeru pod streho šele v pozni jeseni;

Mezdna gibanja

Skorajšen sporazum pri KID

Na tem mestu smo poročali, da so delavske strokovne organizacije na Jesenicah predložile podjetju KID predlog o povišanju delavskih plač in o zbolšanju delavskega položaja.

Reorganizacija gospodarstva pri KID se je spremenila in so bile strokovne organizacije prisiljene, da preuredijo tudi kolektivno pogodbo času razmer. V nekaterih odstavkih kolektivne pogodbe je bila premalo izražena jasnost in se je vsled take nejasnosti ponavadi porajalo podvojeno tolmačenje. Pri predlogu za spremembo kolektivne pogodbe so sodelovale vse delavske strokovne organizacije in je bila dana prilika vsakomur, da je svoje težnje znesel potem svoje organizacije in je bilo na ta način mogoče formulirati enoten predlog, kateri naj se nanaša na vse delavce. Tak enoten nastop delavskih organizacij na to vprašanje je pa tudi vključil medsebojno tekmovalnost o višini licitacije predloga. Prav iz tega razloga, ker je bilo predvideno mezdno gibanje, so tudi odpadle zaupniške volitve, ki bi se imele prav v tem času vršiti. Kakor smo že poročali, so se zaupniški mandati porazdelili po rezultatu iz leta 1938. Narodno strokovna zveza je prav gotovo pri sporazumu za odgoditev volitev največ doprinesla, ker je najbolj delavna organizacija in bi na vsak način delavstvo dalo priznanje za volitvami, ako bi se vršile. V ostalem lahko rečemo, da je predlog, ki so ga izdelale organizacije in ki je bil predložen podjetju, realen in da se z njega ne posnema nobeno pretiravanje delavskih zahtev. Celoten predlog znaša okroglo 15% povišanja izdatkov za podjetje in bi s tem delavstvo le nekoliko bilo približano prilagoditvi današnjim razmeram.

Delavske strokovne organizacije s svojo akcijo niso presenetile podjetja KID in so zastopniki izjavili, da vidijo sami že potrebo o nekaterih spremembah, ki bi morale vplivati na zboljšanje prejemkov delavstva. — V letu 1938. avgusta meseca so že tudi organizacije predlagale spremembo odnosno povišanje delavskih prejemkov, toda takrat podjetje ni bilo pristopno za kako trajno povišanje, temveč je pristalo le na enkratno izplačilo v povprečju štirih dnevnih mezd vsakemu delavcu. Ker pa so se razmere z ozirom na dvig cen življenjskim potrebščinam in težkim stanjem delavstva povečale, smo pa morali s tem našim predlogom obnoviti to potrebno vprašanje.

Razgovori o predlogu delavskih organizacij so se vršili zaporedoma štiri dni in so bili radi nepristopnosti podjetja o spremembi delavskih plač prekinjeni. Podjetje utemeljuje, da delavski zaslužki niso slabi, temveč da so v povprečju gotovo najvišji v državi, saj znašajo za leto 1938 povprečno Din 61.99 na posameznega delavca. Delavci je bilo zaposlenih 3174 po številu, zaslužki pa so se dvigali po sledečem: od Din 19.50 do Din 50.— zasluži 20.59% delavstva, od Din 50.— do Din 60.— 25.35% delavstva; od Din 60.— do Din 70.— zasluži 28.96% delavstva, od Din 70.— do Din 80.— zasluži 16.06% delavstva; nad Din 80.— zasluži 9.04% zaposlenega delavstva. V splošnem navedene plače izgledajo res primerne, ako jih primerjamo še k plačam nekaterih drugih krajev v državi, pa si homo mogoče reči, da so celo znatno višje. Brez dvoma pa je, da je naš industrijski kraj obkrožen z državnimi mejami in lepimi letoviščarskimi kraji, ki imajo vse te prilike le mogočen vpliv na cene potrebščin,

ki jih delavec potrebuje. Verjamemo tudi, da te okoliščine govorijo tudi za otežkočenje podjetja, posebno pa tudi visoke tovarniške tarife, kakor tudi davščine, ki so tudi najvišje prilagodene našemu kraju.

Taka poročila o poteku razprav pri podjetju so se podala na sestankih delavstva, ki se jih je v ta namen sklicalo in ki so se vršila deset po številu za posamezne obrate Save in Javornika. Sestanki so bili povprečno dobro obiskani in so potekali v najlepšem redu in miru, vsekakor pa v dobrem razpoloženju, tako da so odpadli vsi neutemeljeni očitki — da delavstvo ne zna mirno zborovati. Razgovori so se dne 9. t. m. obnovili, ki so pa bili vsled odklonilnega stališča podjetja o povišanju plač ponovno prekinjeni in so se nadaljevali dne 15. t. m., iz katerih je posneti, da se je le nekoliko omajalo

stališče podjetja s tem, da pristopi k povišanju delavske skupinske mezde, ki bi v splošnem ne bi mogli reči o posebnem povišanju, temveč zaokroženju parskih zaslužkov, vseeno pa znaša ta povišek 1,051.470 din letno. Sprememba o povišanju usposobljenostne doklade, na katero je podjetje že pristalo, pa znaša letno 1,658.000 din, povečani dopusti pa 311.000 din tako, da ako bi bil dosežen na tej bazi sporazum, bo delavstvo pridobilo v celem 3,020.470 din. Ta vsota pa bazira na tem, da se v nekaterih določbah kolektivne pogodbe vnese točnejša razlaga kolektivne pogodbe, ki bi izključevala spore za bodoče.

Organizacije pa so tudi sprožile misel, da naj bi se sedanja kolektivna pogodba prečistila z ozirom na dodatek L., ki je stopil v veljavo 19. aprila 1938 in na dosedanj predvideni dodatek v enotno besedilo kolektivne pogodbe. Podjetje je tudi v tem smislu sporazumno, ker bo vse lažji in točnejši pregled pravic, ki jih obema strankama daje kolektivna pogodba. O zaključku razprav homo še poročali. —n.

Iz naših delavskih krajev

Javornik

Podružnični odbor NSZ je pri pregledu seznama plačujočega članstva ponovno ugotovil, da se nekateri člani premalo brigajo za dolžnosti napram organizaciji.

Prva dolžnost vsakega zaposlenega člana je, da redno plačuje članarino, ker le z rednim plačevanjem članarine si zagotovi podporo od strani organizacije, bodisi gmotno ali na kateri koli drug način.

Opozarjamo vse neredno plačujoče člane, da je odbor sklenil na svoji redni seji 5. junija 1939, da vsi oni člani, kateri med zaposlitvijo zadnje 3 mesece niso plačali članarine, nimajo v slučaju nezaposlenosti pravice do podpore s strani podružnice.

Opominjamo prizadete člane, da si še lahko pridobijo te pravice, ako se potrudijo do podružničnega blagajnika in poravnajo svojo zaostalo članarino za 3 mesece nazaj.

Medvode

Podružnica NSZ v Medvodah obvešča vse tovariše in prijatelje, da bo 10. septembra t. l. razvila svoj prapor ob priliki rednega letnega delegatskega zbora, ki se bo vršil na ta dan v Medvodah. Vse tovariše prosimo, da bodo zaradi ogromnega dela, ki ga bo imel odbor, pripravljeni pomagati pri tem delu.

Poroka. Pred kratkim se je poročil naš neumorni in zvest tovariš Peter nel Ivan in mu ob tej priliki vsi tovariši iskreno čestitamo.

Ljubljana

Dne 5. t. m. se je vršil ustanovni občni zbor podružnice kolporterjev NSZ v Ljubljani. Občni zbor je otvoril predsednik pripravljalnega odbora tovariš Pliberšek Franc, ki je pozdravil vse navzoče, posebno pa še zastopnika centrale. Po kratki uvodni besedi je podal besedo zastopniku centrale, kateri je pozdravil ustanovni občni zbor v imenu centrale in ljubljanskih podružnic ter podal vodilne smernice bodočega dela novo ustanovljene podružnice. Po vseh končanih formalnostih in poročilih so se vršile volitve in so bili izvoljeni sledeči tovariši: za predsednika tov. Pliberšek Franc, za podpredsednika tov. Božič Matevž, za tajnika tov. Šlebir Mici, za blagajnika tov. Schaibach Angela, za odbornika

razvila svoj društveni prapor. Vse podružnice prosimo, da pravočasno v smislu razposlane okrožnice poravnajo obveznosti napram centrali, da more ona pravilno določiti število delegatov. Podružnice opozarjamo, da že sedaj pripravijo vse predloge za delegatski zbor ter jih odpošljejo na centralo 14 dni pred delegatskim zborom.

Maribor

Nevzdržno stanje. Delavstvo predilnice Doctor in drug preživlja težke čase. Že od velike noči dalje se dela s skrajšanim delovnim časom, in sicer samo 24 ur tedensko. Razumljivo je, da je delavstvo zapadlo v težak finančni položaj in da mu je treba na kak način odpomoci. Te dni se je zgledala pri ravnateljstvu tovarne deputacija NSZ, SK in JSZ, kateri so se pridružili zastopniki Delavske zbornice in zastopniki obratnih zaupnikov. Deputacijo je predvodil tajnik tov. Kravos, ki je orisal težak položaj delavstva in prosil podjetje, naj ukrene primerne korake, da se stanje delavstva zboljša. Zastopnik podjetja je povedal, da ni izgledov za zboljšanje položaja, ker tovarna vzlic neštetim intervencijam ne pride do večjega kvantuma bombaža in mora vsled tega obratovati s skrajšanim delovnim časom. Zastopniki organizacij so sklenili podvzeti nadaljnje korake, da se mizerno stanje delavstva v tej tovarni čimprej izboljša.

Opozorilo onemoglim in starim delavcem

Mestnim načelstvom, občinskim upravam, delavcem (kam), ki so izpolnili 70. leto starosti ter delavcem (kam), ki vsled onemoglosti ne morejo več izvrševati svojega posla.

S pravilnikom o zbiranju in uporabljanju podpornega sklada za onemoglost in starost z dne 31. marca 1938 se je ustanovil posebni podporni sklad za onemoglost in starost, iz katerega naj bi dobivale onemoglostne oziroma starostne podpore one osebe, ki zaradi odlaganja izvedbe zavarovanja za onemoglost, starost in smrt doslej niso mogle pridobiti pravice do onemoglostne oziroma starostne rente. Ker je omenjeni pravilnik določil prijavni rok za one, ki so izpolnili zahtevane pogoje do 31. avgusta 1937, samo do 1. julija 1938, ter je bilo mnogo prosilcev odbitih zaradi prepozno vloženih prijav, zato je minister za socialno politiko in narodno zdravje ta prijavni rok s spremembami in dopolnitvami omenjenega pravilnika podaljšal do 1. septembra 1939. Pravico do vložitve prošnje imajo vsi delavci(ke), ki so izpolnili 70. leto starosti, ter imajo od 1. julija 1925 do 31. avgusta 1937 najmanj 500 tednov članstva pri kateremkoli OUZD ali trgovski bolniški blagajni v državi. Enako imajo pravico do vložitve prošnje vsi delavci(ke), ki so izpolnili 21. leto starosti, pa zaradi onemoglosti ne morejo več izvrševati svojega posla ter imajo od 1. julija 1925 do 31. avgusta 1937 najmanj 250 tednov članstva. OUZD poziva vse one, ki imajo zgoraj omenjene pogoje za starostno oziroma onemoglostno podporo, da najpozneje do 1. septembra 1939 vložijo prošnje na predpisani tiskovini, katero dobe pri OUZD ali njenih ekspoziturah ali pa pri najbližji občini. Prošnje, ki bodo vložene po 1. septembru 1939, se ne bodo upoštevale kot pravočasno vložene. Dosedanje že vložene prošnje se obravnavajo ter ni potrebno, da bi se radi gorenjega poziva prosilci ponovno obračali na urad. Občinske uprave naprošamo, da na krajevno običajni način razglase to objavo.

tov. Družina Anton, za nadzorstvo pa tov. Božič Ladislav.

Pri slučajnostih se je razpravljalo o težkem socialnem stanju kolporterjev ter o težki neurejeni službi in drugih neprilikah, katere bo moral odbor po svojih močeh čimprej odpraviti.

Vsem podružnicam. Tudi letos bo NSZ izdala svoj društveni koledarček, na kar že sedaj opozarjamo vse podružnice. Koledarček bo izšel v isti obliki in velikosti, vsebinsko pa se bo prilagodil željam posameznih podružnic in članstva. Prav zaradi tega opozarjamo vse podružnice, da nam do konca septembra javijo svoje želje glede koledarčka in nam sporoče, kaj naj bi po njihovem mišljenju prišlo v koledarček. Če centrala tega ne prejme do 1. oktobra, bo seveda urednik po svojem prostem preudarku uredil koledarček tako, da bo najbolj mogel ugoditi vsakemu posamezniku. Seveda bodo morale v tem primeru izostati vse kritike in pritožbe, če ne bo predlogov. Podružnice prosimo, da nam takoj odgovorite in ne odlašate z odgovorom na zadnji dan.

Redni letni delegatski zbor. Sklenjeno je bilo, da se bo redni letni delegatski zbor vršil dne 10. septembra v Medvodah, kjer bo tamošnja podružnica imela na dan 10. septembra svoj poseben slavnostni dogodek, ker bo

POZOR!

Tekstilni delavci! V soboto 19. t. m. se vrši ob 9. uri dopoldne v dvorani gostilne Špuraj na Studencih važno zborovanje delavstva tovarne Doctor in drug. Zborovanje sklicuje NSZ, udeležijo se ga pa delavci vseh strokovnih organizacij. Na zborovanju poročata tov. Kravos o položaju delavstva pri tovarni Doctor in drug. Z ozirom na težak položaj v tej tovarni naj nihče ne ostane doma.

Posteljne odeje

z belo vato močno prešite (dom. izdelek) od din 70.— naprej, samo pri

A. ŠTUHEC

specijalna trgovina - izdelovanje post. odej Maribor, Stolna ulica 5

Ugoden nakup manufakture pri

I. TRPIN - U

Oglejte si izložbe. Blago in cene govorijo!

Izhaja vsako soboto. — Naročnina: mesečno Din 4.—, četrtletno Din 10.—, polletno Din 20.—, celoletno Din 40.—. Posamezna številka Din 1.—. Uredništvo in uprava Ljubljana, Dalmatinova ulica 8, telefon štev. 21-32. Rokopisi se ne vračajo. Poštočkovni račun štev. 17.177. Poštni predal štev. 74. Za konzorcij «Nove Pravde» izdaja dr. J. Bohinjec, odgovorni urednik Ivan Tavčar. Za Delniško tiskarno, d. d. v Ljubljani Francé Pintar. Vsi v Ljubljani.